

مدل‌سازی عوامل موثر بر توسعه ورزش همگانی در استان اصفهان

علیرضا کمالیان^۱
شهرام علم^۲
شهرام عرف‌زاد^۳

 10.22034/SSYS.2023.204.1139

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۹/۲۵

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۶/۱۱/۱۱

یکی از دغدغه‌های هر جامعه ورزشی ارائه مدلی جامع برای همگانی شدن ورزش است. لذا هدف از تحقیق حاضر، ارائه مدلی جامع برای همگانی شدن ورزش اصفهان بود. برای این منظور به ۱۵ نفر از خیرگان حوزه ورزش همگانی استان مراجعه شد و از طریق مصاحبه عمیق اطلاعات لازم جمع‌آوری گردید. سپس داده‌های حاصل از مصاحبه به روش تئوری سازی داده بنیاد کدگذاری و تجزیه و تحلیل شد. این مطالعه به روش ترکیبی و از نوع طرح‌های تحقیق آمیخته اکتشافی بود. با توجه به کیفی بودن مطالعه از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد. حجم نمونه در فاز دوم، بر اساس جدول مورگان برابر با ۱۳۵ نفر تعیین و روش نمونه‌گیری به صورت تصادفی طبقه‌ای انجام شد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در مرحله دوم پرسشنامه ۷۰ سوالی بود که بر اساس مدل ورزش همگانی استان اصفهان در فاز اول تهیه شده بود. در مجموع ۱۴۰ کد باز از تجزیه و تحلیل به دست آمد. که ۱۴۰ کد استخراج شده به ۶۴ کد محوری تبدیل شد. در مرحله سوم در گروه‌بندی کدها، کدهای محوری مستخرج از مصاحبه‌ها دسته‌بندی و سپس گروه‌های ایجاد شده با یکدیگر مقایسه شدند تا گروه‌های اصلی و ابعاد هر یک شناسایی و استخراج گردد. داده‌های کمی با استفاده از تحلیل رگرسیون چندگانه سلسله مراتبی (با نرم‌افزار spss) و داده‌های کیفی با

۱. دانشجوی دکتری، گروه مدیریت ورزشی، واحد شوشتر، دانشگاه آزاد اسلامی، شوشتر، ایران

۲. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد یادگار امام (ره) شهرری، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

۳. استادیار، گروه تربیت بدنی، دانشگاه فرهنگیان، اصفهان، ایران

استفاده از معادلات ساختاری لیزرل و تحلیل مسیر (با استفاده از نرم‌افزار pls) تحلیل شدند. در جمع‌بندی کلی سه سطح رفتاری، سازمانی و محیطی، ۱۶ مولفه زیرمجموعه سطح اصلی و ۶۴ کد محوری زیرمجموعه مولفه‌ها استخراج گردید. اولویت مولفه‌ها به ترتیب در سطح عوامل رفتاری: ۱- عوامل عمومی ۲- عوامل شخصی ۳- عوامل بنیادی؛ در سطح زمینه‌ای (محیطی): ۱- محیط جمعی ۲- محیط اقتصادی ۳- محیط دیپلماتیک ۴- محیط زندگی ۵- محیط فرامرزی ۶- محیط فرهنگی و در سطح عوامل ساختاری (مدیریتی): ۱- تجهیزات و زیرساخت‌ها ۲- ضوابط و دستورالعمل‌ها ۳- سرمایه انسانی و پشتیبانی مالی به صورت مشترک ۴- دانش فنی و ۵- حامیان به دست آمد. مدل ارائه شده می‌تواند به عنوان ابزار تحلیلی ورزش همگانی اصفهان مبنای عمل قرار گیرد تا به گونه‌ای منطقی و اصولی به حل مشکلات این حوزه از ورزش پرداخته شود.

واژگان کلیدی: ورزش همگانی، استان اصفهان و مدل سه‌شاخگی.

مقدمه

مشارکت افراد در فعالیت‌های فیزیکی و بدنی سبب توسعه اجتماعی، شناختی و روانی و جسمانی می‌شود. لذا ورزش همگانی زمینه‌ای برای شناسایی و هدایت افراد مستعد به سمت ورزش قهرمانی و اختصاص امکانات برابر به همه شهروندان است (عربزاده تفتی و همکاران، ۱۴۰۱). تبلیغ ورزش همگانی، توسعه نظریه فردگرایی و کاهش علاقه مردم به شرکت در فعالیت‌های رقابتی، همگی با یک تغییر اساسی در جوامع غربی همراه است. بدیهی است کشوری که از این موج فزاینده عقب بیفتد، نمی‌تواند خلاء ایجادشده را پر نماید و در نهایت تفاوت‌ها در بهره‌وری، از تاثیرات ورزش و فعالیت‌های حرکتی روشن و واضح خواهند بود (جوادی پور و همکاران، ۱۳۹۷). آنچه ضرورت تحقیق در حوزه ورزش همگانی در ایران را آشکار می‌کند این است که بدون ترویج و القای فرهنگ سالم و صحیح اوقات فراغت که عمدتاً از طریق ورزش همگانی گسترش می‌یابد، مشارکت آحاد جامعه به سلامت ورزش قهرمانی و حرفه‌ای فراهم نمی‌شود. در واقع، ورزش همگانی زمینه‌ای برای شناسایی و هدایت افراد مستعد به سوی ورزش قهرمانی است. بررسی عملکرد سازمان‌های مختلف ورزشی و غیرورزشی نشان می‌دهد که موفقیت در دستیابی به هدف‌های سازمانی نیازمند مدیریت قوی و مبتنی بر برنامه‌ریزی راهبردی است. تنها از طریق برنامه‌ریزی راهبردی می‌توان توسعه ورزش همگانی را میسر کرد و به موفقیت‌های چشمگیری دست یافت. از این رو، بهتر است مقامات دولتی و سازمان‌های متولی با توجه به اینکه ورزش همگانی عامل اساسی در سلامت افراد جامعه و اساس سیاست‌گذاری ورزش جامعه را تشکیل می‌دهد به این نگرش که سرمایه‌گذاری در حیطه بهداشت فردی، عمومی و منافع اجتماعی است، برسند (وفایی مقدم، ۱۳۹۶) عوامل استخراجی تاثیرگذار توسعه بر ورزش شهروندی، ورزش همگانی و ورزش برای همه در راستای سلامت اجتماعی ایران هستند: عوامل مدیریتی، تسهیل ساز، توسعه بخش و بسترساز که در این راستا پیشنهاد می‌شود در مدیریت راهبردی و در برنامه‌های توسعه، از عوامل استخراجی به‌عنوان محوریت توسعه ورزش در کشور استفاده شود (مردانی، نظری و تابش، ۱۴۰۰).

با توجه به اینکه ارمغان زندگی ماشینی در جوامع پیشرفته امروز برای انسان، بی‌حرکی، ضعف جسمانی، مشکلات روحی و روانی و دور شدن از اخلاق و ارزش‌های انسانی است، بیش از پیش اهمیت ورزش در امور مختلف زندگی فردی و اجتماعی انسان نمایان می‌شود (محرم زاده و همکاران، ۱۳۹۴). در این میان، ورزش به‌منزله راه‌حل راهبردی و ورزش همگانی و تفریحی در جایگاه وسیله‌ای ارزان‌قیمت و فرح‌بخش می‌تواند این مشکل را به نحو مطلوب حل کند (سعیدی و همکاران، ۱۳۹۰). در مطالعه‌ای که توسط جوادی پور و رهبری (۱۳۹۷) انجام گرفت مشخص شد که بررسی عوامل مؤثر بر ورزش همگانی تحت تاثیر عوامل مهمی از باورها و فرهنگ‌ها، اقتصادی، تحلیل و تفسیر علمی، مطالعات و تحقیقات، تجهیزات و امکانات، رسانه‌ها می‌باشد. روی آوردن مردم به ورزش و فوایدی که از ورزش کردن به دست می‌آورند، مسئولان را به این سمت سوق می‌دهد که به بررسی روش‌هایی بپردازند که باعث افزایش تعداد شرکت‌کنندگان در ورزش‌های همگانی و تفریحی شود (محرم زاده و همکاران، ۱۳۹۴). ناظریان و همکاران (۲۰۱۷) برنامه‌ای با عنوان "PEHPE" ارائه کردند که برنامه

فعالیت بدنی مرتبط با سلامتی از جمله ورزش همگانی برای کارکنان با همه مولفه‌ها و جنبه‌های مختلف مربوط به آمادگی بدنی متناسب با وضعیت، مشکلات و آسیب‌های شغلی در قلمرو سطح تغییر رفتار کارکنان و مدیران است که از چند مدل نظیر ارتقای سلامت رفتار، نظریه والتون (۱۳۷۶) و مدل آموزش ورزش در تربیت بدنی بهره برده و می‌تواند باعث ارتقای کیفیت زندگی شغلی کارکنان و مدیران سازمان‌ها گردد.

سیاست ورزش همگانی به معنی خلق فرصت‌ها و محیط مطلوب، از طریق همکاری تمام سازمان‌های درگیر (دولتی و غیردولتی) تحقق می‌یابد؛ به این معنا که هر فرد بدون توجه به جنسیت، سن، توانایی، موقعیت اجتماعی و اقتصادی و نژاد می‌تواند با هدف تأمین سلامت و نشاط و بهبود روابط اجتماعی، در فعالیت‌های جسمانی و ورزشی شرکت نماید. تمام این سازمان‌ها به مسئولیت ملی برای اطمینان از اینکه هر فرد حق مساوی برای مشارکت در فعالیت‌های ورزشی و جسمانی دارد اشاره می‌کنند و دولت و سازمان‌های غیردولتی نقش مهمی در دستیابی به مشارکت در ورزش و فعالیت‌های جسمانی ایفا می‌نمایند (کمیته ورزش همگانی هنگ‌کنگ^۱، ۲۰۰۹). ورزش به‌عنوان پدیده‌ای مهیج، جایگاه مهمی در اتحاد ملی و ارتقای سلامت در جامعه دارد (مک‌جسنی^۲، ۲۰۱۳) و ورزش همگانی، جنبش جهانی ورزش‌های تفریحی است که از سال ۱۹۶۹ در بسیاری از کشورهای پنج‌قاره با نیتی یکسان رسمیت یافته است (ورزش برای همه سازمان‌ها^۳، ۲۰۱۰). از نظر تاریخی، ورزش همگانی برای اولین بار در سال ۱۹۳۲ میلادی در کشور برزیل شکل گرفت. جنبش ورزش همگانی در جهان با شکل‌گیری «انجمن‌های تریم»^۴ در سال ۱۹۶۰ میلادی در اروپا اوج گرفت. در سطح جهانی، «کمیته بین‌المللی ورزش همگانی» در سال ۱۹۶۴ میلادی و در کشور ایران در سال ۱۳۷۱ شمسی، «فدراسیون ورزش همگانی» ایجاد شد (گزارش راهبردی، ۱۳۹۱). در استان اصفهان نیز بلافاصله بعد از تأسیس فدراسیون ورزش همگانی، ۲۳ شهرستان با تشکیل هیئت‌های شهرستانی ورزش همگانی، فعالیت‌شان را شروع نمودند (کمالیان، ۱۳۹۱). همان‌گونه که مقامات عالی‌رتبه نظام جمهوری اسلامی ایران نیز درباره ورزش همگانی گفته‌اند، این ورزش به یکی از ضروریات زندگی تبدیل شده که باید به آن توجه ویژه کرد (دهستانی و همکاران، ۱۳۹۰). خالدی فر و همکاران (۱۳۹۷) در تحقیقی با عنوان «بررسی عوامل و موانع مشارکت در ورزش همگانی و تفریحی در استان‌های تبرک، کرد و لرنشین ایران» به این نتایج دست یافتند که وجود نشاط در ورزش، تناسب آن با سن و سال و سالم‌تیب ورزش در محیط طبیعی به ترتیب به‌عنوان مهمترین عوامل و همچنین نداشتن وقت، کمبود امکانات ورزشی و نداشتن انگیزه به ترتیب به‌عنوان مهمترین موانع مؤثر پرداختن به ورزش از نظر افراد نمونه بوده است. کاشف و عراقی (۱۳۹۰) در تحقیقی با عنوان «چالش‌های پیش روی ورزش همگانی و تفریحی در ایران و راهبردهای آن» با بررسی ۲۰۰۰ شرکت‌کننده ورزش همگانی از مراکز پانزده استان کشور، مهم‌ترین موانع توسعه ورزش‌های همگانی و تفریحی را به ترتیب کمبود امکانات، کمبود آگاهی و مشکلات اقتصادی می‌دانند. همچنین نتایج تحقیق‌شان نشان داد کمبود مربی کارآموده در ورزش

1. Community Sports Committee of Hong Kong

2. Mechesney

3. Sport for All in Organizations

همگانی بیش از سایر حوزه‌های ورزشی خود را نشان می‌دهد. آصفی و همکاران (۱۳۹۳) در تحقیقی با عنوان «بررسی عوامل سازمانی موثر در نهادینه کردن ورزش همگانی در ایران» به این نتیجه رسیدند که مهمترین دلیل توسعه کشورهای پیشرفته، نیروی انسانی است. نیروی انسانی متخصص و کارآمد، مهمترین سرمایه هر سازمان و جامعه‌ای محسوب می‌گردد. بر همین مبنا، بر اساس یافته‌های آصفی و همکاران (۱۳۹۷)، منابع انسانی شایسته می‌تواند از عوامل توسعه ورزش همگانی باشد. منابع انسانی در بخش ورزش همگانی شامل مدیران، کارکنان، مربیان و نیروهای داوطلبی می‌گردد که هر دسته می‌تواند نقش مهمی را در ارتقا و توسعه ورزش همگانی در کشور و در نهایت نهادینه شدن آن در جامعه بازی کنند.

عباسی و همکاران (۱۳۹۵) در تحقیقی با عنوان «تحلیل SWOT اداره کل ورزش و جوانان استان کرمانشاه در بخش ورزش همگانی» نشان دادند جایگاه راهبردی ورزش همگانی استان کرمانشاه در موقعیت تدافعی قرار دارد و باید سیاست‌گذاران ورزش استان تمرکز خود را بر کاهش ضعف‌های بخش درونی و استفاده از فرصت‌های موجود قرار دهند تا از این طریق خانواده‌ها ضمن افزایش سلامت و تندرستی اعضای خانواده، شاهد کاهش هزینه‌هایشان در زمینه‌های بهداشتی و درمانی نیز باشند. از جمله راهبردهای پیشنهادی برای رسیدن به این مهم، می‌توان به توسعه کمی و کیفی ورزش همگانی و ترویج فرهنگ ورزش و تحرک در جامعه اشاره کرد (عباسی و همکاران، ۱۳۹۵). یافته‌ها و تحقیقات جوادی پور و رهبری (۱۳۹۷) نشان داد که فرآیند سیاست‌گذاری برای ورزش همگانی در ایران با ضعف‌ها و چالش‌هایی همراه است؛ به طوری که ضعف‌های موجود در فرآیند سیاست‌گذاری در ورزش همگانی در ایران شامل ضعف کنترل و نظارت، ضعف ساختار، ضعف برنامه‌ریزی و اجرای ضعیف، عملکرد ضعیف رسانه‌ها، محدودیت منابع مالی، عملکرد ضعیف منابع انسانی، قوانین و مشارکت محدود است. از طرفی، مؤلفه‌های سازمانی، باورها و فرهنگ‌ها، شرایط اقتصادی، تحلیل‌ها و تفسیرهای علمی مطالعات و پژوهش‌ها عواملی بودند که بر روند سیاست‌گذاری ورزش همگانی در ایران تأثیرگذار هستند. همچنین تحقیقات انجام‌شده توسط ناظریان (۲۰۱۸) نشان داد که یکی از عوامل موثر در افزایش مشارکت کارکنان، شرکت در ورزش‌های همگانی نزدیک به مراکز و اماکن محل شغلی کارکنان می‌باشد و بنابراین ورزش همگانی به‌عنوان یکی از مهمترین ورزش‌های کارکنان می‌تواند در مراکز شغلی نیز مورد استفاده جدی قرار گیرد. بر اساس نتایج به‌دست‌آمده این پژوهش، در اولویت‌بندی نگرش و علایق کارکنان در ایران، ورزش همگانی بعد از رشته‌های ورزشی مانند شنا، آمادگی جسمانی و فوتسال، در رده‌های بعدی اهمیت و علاقه مدیران و کارکنان مراکز صنعتی مدنظر قرار گرفت.

ون تایکوم^۱ (۲۰۱۱) نیز با ارائه مدل اجتماعی- اقتصادی مشارکت در ورزش به این نتایج دست یافت که تمام سطوح اجتماعی و زیست‌محیطی بر رفتار فرد مبنی بر مشارکت در ورزش اثر می‌گذارند که در مدل ارائه‌شده یک سری حلقه‌هایی باهم تداخل دارند؛ هر دایره نشان‌دهنده لایه‌های مختلف یا جزئی از مدل است و محیط اجتماعی فرد در محیط فیزیکی جاسازی شده که خود در شرایط عمومی اجتماعی و اقتصادی و

فرهنگی ملی تعبیه شده است.

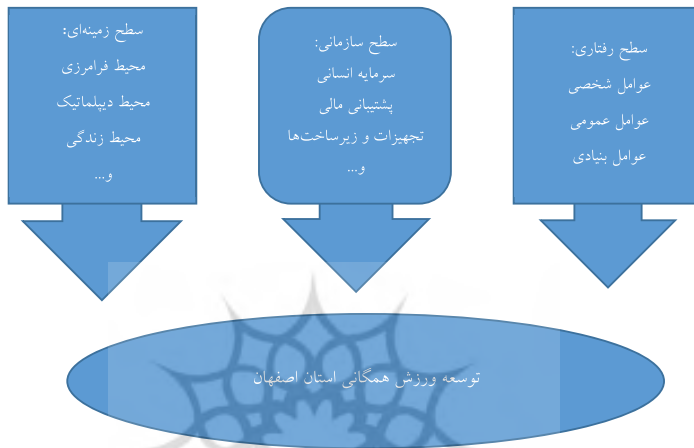
با توجه به بررسی‌های به‌عمل‌آمده در استان اصفهان ۳۵۹۱۰ نفر به دلایل متفاوت در سال ۱۴۰۰ فوت کرده‌اند که علت فوت حدود ۵۰ درصد آنها بیماری‌های غیر واگیر و بیماری‌هایی است که ریشه در کم‌تحرکی و ارتباط مستقیم با ورزش دارد (اداره کل ثبت احوال استان اصفهان، خرداد ۱۴۰۱). تعداد پایگاه ورزش همگانی در استان اصفهان در سال ۱۴۰۰ برآورد شده است که این تعداد پایگاه‌ها با توجه به جمعیت پنج میلیون نفری استان اصفهان آمار مطلوبی نمی‌باشد (سامانه سیما، اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان، ۱۴۰۰)

به نظر می‌رسد استان اصفهان به‌عنوان یکی از استان‌های پرجمعیت و وجود قهرمانان ورزشی با سکوهای آسیایی، المپیک و جهانی در اکثر رشته‌های ورزشی و وجود فضاهای بکر و طبیعی جهت ورزش همگانی، تاکنون نتوانسته جایگاه مطلوبی در حوزه ورزش همگانی کشور پیدا کند. به احتمال زیاد یکی از دلایل مهم این مسئله، نبود یک الگوی مطلوب توسعه ورزش همگانی است. بررسی ادبیات این حوزه نشان می‌دهد که در مورد مدلسازی در زمینه ورزش همگانی و ارائه راهکارهای توسعه آن بر مبنای مدل‌های پارادایمی، تاکنون پژوهشی کاربردی انجام نشده و پژوهش‌های اندک انجام‌شده پراکندگی فراوانی دارد. بر این اساس و با توجه به عدم وجود مدلی جامع که به تشریح چارچوبی برای ورزش همگانی استان اصفهان بپردازد محقق بر آن شد تا تحقیقی جهت مدلسازی عوامل موثر بر توسعه ورزش همگانی در استان اصفهان انجام دهد.

مدل مفهومی توسعه ورزش همگانی

تمام مطالعات پژوهشی بر یک چارچوب مفهومی استوار است که متغیرهای موردنظر و روابط میان آنها را مشخص می‌کنند و هر نظریه دارای سطوح تجزیه و تحلیل است. نظریه‌ها به‌طور کلی شامل سه سطح رفتاری، ساختاری و زمینه‌ای می‌باشند که همگی بر تشویق و رشد افراد تمرکز دارند. (راچل^۱، ۲۰۲۲) به‌عبارت دیگر، هر نظریه که پدید می‌آید یا در رابطه با رفتار انسان در سازمان که سطح خرد به شمار می‌آید، مطرح می‌شود یا در رابطه با ساختار سازمان که سطح میانی این علم است و یا در رابطه با زمینه‌ای است که سازمان را احاطه کرده و با آن تعامل دارد. پدیده سازمان و مدیریت را می‌توان برحسب سه دسته عوامل رفتاری، ساختاری و زمینه‌ای بررسی و تجزیه و تحلیل نمود. در این مطالعه به‌عنوان چارچوب نظری از مدل سه‌شاخگی استفاده شده است. مدل موردنظر یک ابزار تحلیلی است که بر اساس آن می‌توان مطالعات و نظریه‌های سازمان و مدیریت را در سه حوزه بررسی نمود. در این مدل ارتباط بین عوامل رفتاری، ساختاری و زمینه‌ای به‌گونه‌ای است که هیچ پدیده یا رویداد سازمانی نمی‌تواند خارج از تعامل این سه شاخه صورت گیرد. به‌عبارت دیگر، رابطه بین این سه شاخه یک رابطه تنگاتنگ و در عمل از هم جدایی‌ناپذیر است. در واقع، نوع روابط موجود بین این سه شاخه از نوع لازم و ملزوم و به‌مثابه سه شاخه روئیده از تنه واحد حیات پدیده می‌باشد در مطالعه حاضر

بر اساس سطوح (تجزیه و تحلیل) سه گانه مدل سه شاخگی به ورزش همگانی استان اصفهان پرداخته و سعی شده که زوایای پنهان و مغفول آن را آشکار کند و نظم و چارچوب نوینی را در این حوزه بیابد و سرانجام مدخل قابل توجهی را در جهت بومی کردن و به کارگیری آن مطرح نماید. در مورد چند بعدی بودن چارچوب مطالعه، کالینز و همکاران نیز رویکردی چند بعدی برای افزایش مشارکت مردم در ورزش و فعالیت جسمانی به عنوان یک چارچوب نظری و مبنایی به منظور طراحی مداخله گرانه در تحقیقات ارائه داده اند. (کالینز^۱ و همکاران، ۲۰۱۲)

شکل ۱: مدل مفهومی توسعه ورزش همگانی استان اصفهان

روش شناسی پژوهش

این مطالعه به روش ترکیبی^۲ و از نوع طرح‌های تحقیق آمیخته اکتشافی است. با توجه به کیفی بودن مطالعه در فاز اول از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد. معمولاً یکی از دلایل استفاده از این روش نمونه‌گیری این است که تمام افراد مورد مطالعه، یک حرفه، مهارت و یا دانش خاص دارند و تعداد آنها نیز اندک است. بنابراین ابتدا با ۱۵ نفر از خبرگان در ورزش همگانی شامل اساتید دانشگاه دارای کتاب یا پژوهش در ورزش همگانی و مدیران سازمان‌های مرتبط با ورزش همگانی مصاحبه شد. جامعه آماری در فاز دوم (روش کمی) کلیه کارشناسان سازمان‌های ورزشی مرتبط با ورزش همگانی استان اصفهان، اعضای هیئت علمی، روسای ورزش همگانی شهرستان‌های استان و روسای ورزش شهرستان‌های استان اصفهان (در مجموع ۱۳۵ نفر) بودند که از این تعداد ۱۲۲ پرسشنامه عودت داده شد. پیش از توزیع، ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه از جمله پایایی، ضریب توافق کندال و ضریب تشخیص آن بررسی و مورد تایید قرار گرفت.

1. Collins, et al.

2. Mixmethod

جدول ۱: روایی درونی و بیرونی، پایایی و عینیت در فاز اول مطالعه

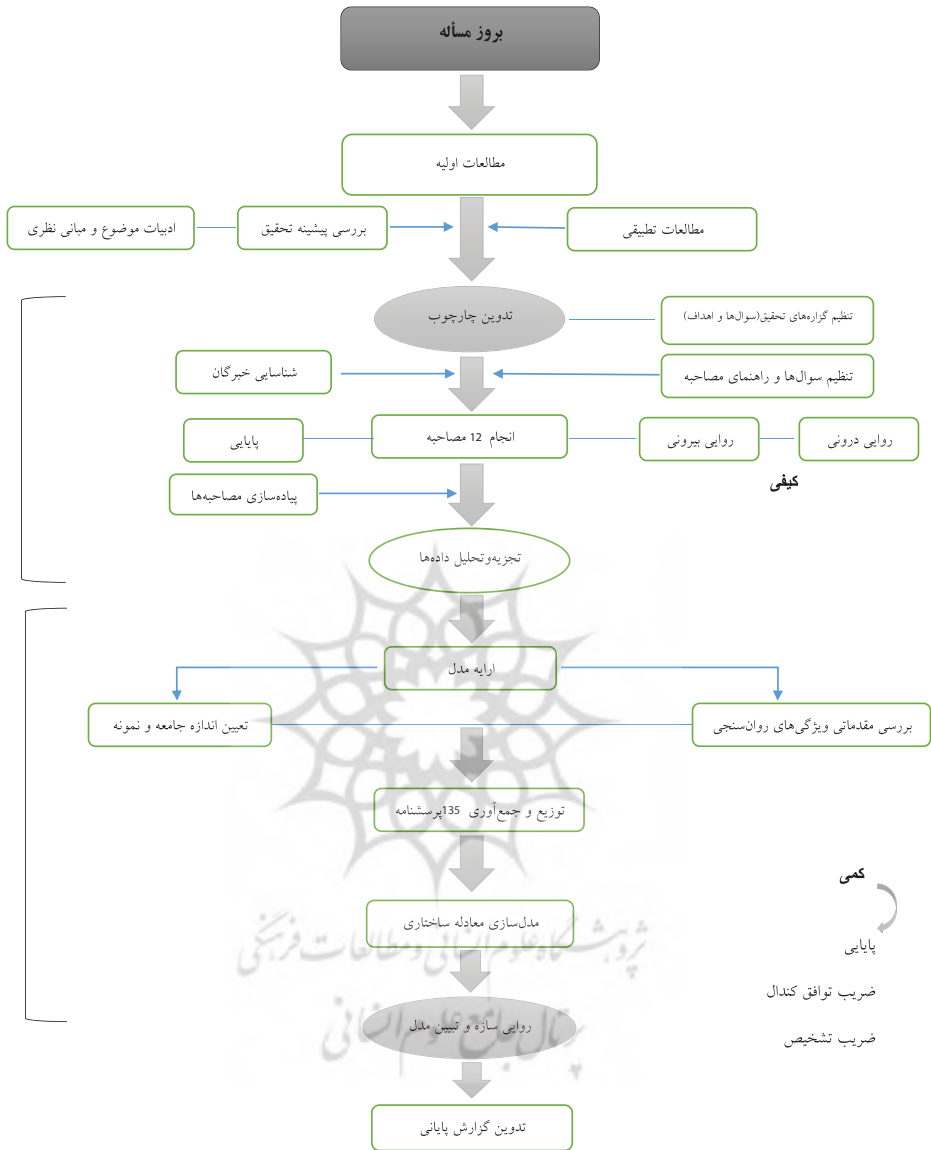
پژوهش کمی	پژوهش کیفی	شیوه‌های اطمینان از کیفیت مصاحبه‌ها
روایی درونی	قابل قبول	چک کردن اعضا، درگیر شدن طولانی مدت در میدان، چندجانبه نگری داده‌ها
روایی بیرونی	انتقال پذیری	وصف مفصل محیط و شرکت کنندگان
پایایی	قابلیت اطمینان	بازرسی، مستندسازی پژوهشگر در مورد داده‌ها، روش‌ها و تصمیمات چندجانبه نگری
عینیت	تاییدپذیری	بازرسی و انعکاسی بودن

برای بررسی روایی محتوایی پرسشنامه، از ۱۲ نفر متخصص رشته مدیریت ورزش خواسته شد تا براساس مدل فاز اول، سؤال‌ها را مورد بررسی قرار دهند. با توجه به نظر متخصصان، تعدادی از عوامل شناخته شده به دلیل شباهت با عوامل قبلی حذف و یا در طبقات مربوطه قرار گرفت و در نهایت پرسشنامه‌ای با تعداد ۷۰ سؤال که با روش لیکرت و با ارزش عددی ۱ تا ۵ برای پاسخ هر سؤال امتیازبندی شده بود، تهیه گردید. پایایی پرسشنامه با نظر ۱۲ نفر از اساتید دانشگاه، مدیران و کارشناسان سازمان‌های مرتبط با ورزش همگانی و محاسبه ضریب آلفای کرونباخ به تفکیک عوامل سطوح زمینه‌ای، مدیریتی، رفتاری و کل به شرح جدول ۲ تعیین شد:

جدول ۲: پایایی پرسشنامه

نام متغیر	تعداد سوالات	تعداد آزمودنی‌ها	ضریب
سطح رفتاری	۱۹	۱۵	۰/۵۹۷
سطح مدیریتی	۳۰	۱۵	۰/۸۰۴
سطح محیطی	۲۱	۱۵	۰/۸۳۵

شکل ۲: نگاره تحقیق؛ مدل عملیاتی اجرایی تحقیق

یافته‌های پژوهش

مراحل تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی در قالب سه مرحله کدگذاری ارائه شده است:

گام اول: کدگذاری باز

گام اول شامل سه مرحله استخراج داده‌ها از متن مصاحبه‌ها، کدگذاری و کشف مقوله‌هاست.

برای استخراج داده‌ها از مصاحبه‌ها، دوروش وجود دارد؛ تحلیل خرد و تحلیل نکات کلیدی. در تحلیل خرد، داده‌ها کلمه به کلمه تحلیل می‌شوند و معانی یافت شده در کلمات و یا گروه‌های باز کلمات کدگذاری می‌گردد. در این مطالعه ابتدا محتوای کلیه مصاحبه‌ها پیاده‌سازی و سپس کدگذاری باز آنها به روش کدگذاری نکات کلیدی انجام شد. بدین ترتیب که داده‌های جمع‌آوری شده در مصاحبه‌ها به صورت مکتوب بر روی کاغذ درج، سپس با تجزیه و تحلیل خط به خط و پاراگراف به پاراگراف نوشته‌های موجود کدهای باز ایجاد گردید.

گام دوم: کدگذاری محوری

کدگذاری محوری، مرحله دوم تجزیه و تحلیل در نظریه‌پردازی داده بنیاد است. هدف از این مرحله، برقراری رابطه بین طبقه‌های تولیدشده (در مرحله کدگذاری باز) است. این عمل بر اساس مدل پارادایمی انجام می‌شود و به محقق کمک می‌کند تا فرآیند ایجاد نظریه را به سهولت انجام دهد (صفاری، ۱۳۹۱). در کدگذاری محوری کدهای تولیدشده در گام قبلی به روشی جدید و با هدف ایجاد ارتباط میان کدهای باز، طرح می‌شوند. کدگذاری محوری منجر به ایجاد گروه‌ها و مقوله‌ها می‌گردد. تمامی کدهای مشابه در گروه خاصی قرار گرفتند؛ بدین منظور تمامی کدهای ایجادشده دوباره بازبینی شد و با متن مقایسه گردید تا نکته‌ای فراموش نگردد. در این فرآیند ممکن بود چندین کد باز با عنوان یک کد محوری کدگذاری شوند. در نهایت ۱۴۰ کد استخراج شده به ۶۴ کد محوری تبدیل شدند.

گام سوم: مرحله نظریه‌پردازی (کدگذاری انتخابی)

پس از اینکه تمامی داده‌ها به صورت یادشده کدگذاری باز و محوری شدند، نوبت به گروه‌بندی آنها می‌رسد. در واقع هدف نظریه‌پردازی بنیادی، تولید نظریه است نه توصیف صرف پدیده. برای تبدیل تحلیل‌ها به نظریه‌ها، طبقه‌ها باید به طور منظم به یکدیگر مربوط شوند. کدگذاری انتخابی بر اساس نتایج دو مرحله قبلی کدگذاری، مرحله اصلی نظریه‌پردازی است. به این ترتیب که طبقه محوری را به شکل نظام‌مند به دیگر طبقه‌ها ربط می‌دهد و روابط را در چارچوب یک روایت ارائه و طبقه‌هایی را که به بهبود و توسعه بیشتری نیاز دارند اصلاح می‌کند.

در گروه‌بندی، کدهای محوری مستخرج از مصاحبه‌ها گروه‌بندی و سپس گروه‌های ایجادشده با یکدیگر مقایسه شدند تا گروه‌های اصلی و ابعاد هر یک شناسایی و استخراج گردد- البته در این مرحله مراجعه به ادبیات نظری پژوهش کمک زیادی به هرچه دقیق‌تر شدن گروه‌بندی‌ها نمود.

گروه‌بندی کدهای محوری در هر مورد و مقایسه آنها نشان داد که می‌توان تمامی کدهای به دست آمده را

در سه گروه اصلی جای داد: (جدول ۳)

جدول ۳: مولفه‌های سطوح رفتاری سازمانی و زمینه‌ای

مولفه سطح رفتاری	مولفه سطح سازمانی (ساختاری)	مولفه سطح زمینه‌ای
عوامل شخصی	سرمايه انسانی	محیط فرامرزی
عوامل عمومی	پشتیبانی مالی	محیط دیپلماتیک
عوامل بنیادی	تجهیزات و زیرساخت	محیط زندگی
	دانش فنی	محیط جمعی
	ضوابط و دستورالعمل‌ها	محیط اقتصادی
	حامیان	محیط فرهنگی
	وسایل ارتباط جمعی	

جدول ۴: مولفه‌ها و گروه‌های سطح زمینه‌ای

گروه‌های کلی	گروه‌های فرعی	کدهای محوری	
سطح زمینه‌ای	محیط فرامرزی	سازمان‌های مرتبط بین‌المللی	
	محیط دیپلماتیک	محیط جمعی و مطالعات فرهنگی	رویدادهای ورزشی
			نگرش دولتمردان
			احزاب سیاسی
	محیط زندگی	پرتال جامع علوم انسانی	اسناد فرابخشی
			اسناد بخشی
	محیط اقتصادی	محیط فرهنگی	فضاهای طبیعی
			آب‌وهوا
			بافت جمعیتی
			شیوه زندگی
			امنیت اجتماعی
			رسانه‌های جمعی
			نرخ تورم و گرانی
نرخ بیکاری			
محیط فرهنگی	محیط اقتصادی	میزان درآمد	
		نرخ سرمایه‌گذاری	
		رشد اقتصادی	
		باورها و مفروضات	
		ارزش‌ها و هنجارها	

مصنوعات گفتاری، رفتاری و فیزیکی

جدول ۵: گروه‌های کلی، فرعی و کدهای محوری مستخرج از کل مصاحبه‌ها در سطح سازمانی (ساختاری)

گروه‌های کلی	گروه‌های فرعی	کدهای محوری
	سرمایه انسانی	نیروهای ستادی نیروهای صف نیروهای داوطلب
	پشتیبانی مالی	بودجه عمومی نهادهای عمومی حامیان مالی بیمه‌ها کمک‌های مردمی مطالعه و نیازسنجی
سطح سازمانی (ساختاری)	تجهیزات و زیرساخت‌ها	دسترسی به تجهیزات و زیرساخت‌ها کیفیت تجهیزات و زیرساخت‌ها توزیع عادلانه تجهیزات و زیرساخت‌ها ایمنی تجهیزات و زیرساخت‌ها طراحی زیبا تجهیزات و زیرساخت‌ها استفاده از سخت‌افزارها استفاده از نرم‌افزارها شبکه‌های اجتماعی ارتقاء دانش فنی
	دانش فنی	ارتقاء دانش فنی
	ضوابط و دستورالعملها	اسناد توسعه‌ای ورزش همگانی استان اسناد توسعه‌ای ورزش همگانی شهری اسناد توسعه‌ای ورزش همگانی سازمان‌ها
	وسایل ارتباط جمعی	وحدت سیاست‌گذاری شرح وظایف روشن تعاملات مستمر آموزش همگانی اطلاع‌رسانی بازاریابی اجتماعی پایش و رصد تغییرات محیطی رصد افکار و علایق عمومی

جدول ۶: گروه‌های کلی، فرعی و کدهای محوری مستخرج از کل مصاحبه‌ها در سطح رفتاری

گروه‌های کلی	گروه‌های فرعی	کدهای محوری
سطح رفتاری	عوامل شخصی	حالات روانی فرد
		نگرش به انجام فعالیت‌های ورزشی
		علاقه به انجام فعالیت‌های ورزشی
		تمایلات منفی
		داشتن همراه
	عوامل عمومی	روابط عمومی
		تعاملات با اعضای خانواده
		معاشرت با گروه‌های همسن
		عضویت در شبکه‌های اجتماعی
		نداشتن وقت
عوامل بنیادی	شاغل بودن	
	مسئولیت‌های خانوادگی	
	داشتن سلامت جسمی	
	داشتن مهارت ورزشی	
	آگاهی از برنامه‌های ورزشی	

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از تحقیق حاضر، ارائه مدلی جامع برای همگانی شدن ورزش اصفهان بود. با توجه به اطلاعات و داده‌های به دست آمده از طریق مصاحبه به روش تئوری سازی داده بنیاد، کدگذاری انجام و کدهای محوری مستخرج از مصاحبه‌ها با یکدیگر مقایسه شدند تا گروه‌های اصلی و ابعاد هر یک شناسایی و استخراج گردد. البته در این مرحله مراجعه به ادبیات نظری پژوهش کمک زیادی به هر چه دقیق‌تر شدن گروه‌بندی‌ها نمود که در نهایتا بعد از کدگذاری، داده‌ها به سه سطح اصلی تقسیم شد:

۱. عوامل سازمانی (سطح ساختاری): لایه بیرونی سطح رفتاری و دربرگیرنده مجموعه روابط منظم حاکم بر اجزای داخلی و عینی ورزش همگانی استان است.
  ۲. عوامل رفتاری: عوامل مربوط به رفتار ورزشی مردم استان اصفهان با رویکرد سلامت است که رابطه بین سطوح تنگاتنگ و در ورزش همگانی استان از هم جدایی ناپذیرند.
  ۳. عوامل زمینه‌ای ورزش همگانی استان اصفهان: دو سطح دیگر در آن ریشه دارند و شامل محیط و شرایط بیرونی است و به طور کلی سبب‌ساز سطوح سازمانی و رفتاری می‌باشد.
- نتایج بررسی پیرامون عوامل تأثیرگذار و شناخت آن در وضعیت موجود، با ایجاد هماهنگی و تعادل میان عناصر مختلف درونی و بیرونی سازمان جهت رسیدن به وضعیت ایده‌آل همراه می‌باشند؛ به طوری که نقاط

ضعف و قوت و شناخت تهدیدات و فرصت‌های بیرون سازمان از عواملی هستند که در سایه مدیریت راهبردی تحقق می‌یابند. سالاری (۱۳۹۰) در پژوهشی با عنوان «ارزیابی نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان با استفاده از ماتریس ارزیابی داخلی و خارجی» بیان می‌کند که ایجاد هماهنگی و تعادل میان عناصر مختلف درونی و بیرونی سازمان، شناخت وضعیت موجود سازمان، تلاش برای رسیدن به وضعیت ایده‌آل سازمان و بررسی نقاط ضعف و قوت و شناخت تهدیدها و فرصت‌های بیرونی سازمان، عواملی هستند که در سایه مدیریت راهبردی تحقق می‌پذیرند که تحقیق حاضر با بخشی از پژوهش مورد نظر همسو می‌باشد.

منظور از سطح زمینه‌ای، بستر و زمینه فعالیت‌های ورزش همگانی است. سطح زمینه‌ای در مدل ورزش همگانی اصفهان از جایگاه خاصی برخوردار می‌باشد. مهمترین ویژگی این سطح، وسعت و قدمت این سطح نسبت به سایر سطوح است. وجود و پیدا شدن دو سطح دیگر وابسته به سطح زمینه‌ای می‌باشد. سطح زمینه‌ای عوامل و شرایط محیط بیرونی ورزش همگانی را تشکیل می‌دهد و با آن رابطه متقابل دارد؛ مفهوم زمینه در این مدل به معنی محیط است. مهمترین کار عوامل زمینه‌ای یا محیطی، تنظیم روابط حوزه ورزش همگانی با سیستم‌های بالاتر از خود است. چون هر سیستم یا سازمانی در جایگاه خاص خودش همواره با سیستم‌های بالاتر از خودش در کنش و واکنش دائمی است و نسبت به سیستم‌های بالاتر سیستم فرعی محسوب می‌گردد، بنابراین همه علل و عواملی که موجبات برقراری، تنظیم و واکنش به موقع و زمینه مناسب ورزش همگانی نسبت به سیستم‌های اصلی‌تر را فراهم می‌آورند، «زمینه یا محیط» نامیده می‌شوند. این سطح از ورزش همگانی با مدل اجتماعی-اقتصادی مشارکت در ورزش (ون تایکوم، ۲۰۱۱)، مدل دانمارکی ورزش برای همه، فعالیت جسمانی و سلامتی (مول^۱ و همکاران، ۲۰۰۱) دیدگاه مشابهی در توسعه همگانی شدن ورزش دارد.

منظور از سطح سازمانی (ساختاری)، ساختار مدیریتی و به‌کارگیری سیستم‌های پشتیبانی نرم و سخت جهت تحقق همگانی شدن ورزش در میان مردم می‌باشد. به‌طورکلی این سطح راهرو، مسیرها، کانال‌ها و ظرفی هستند که فرآیندها و عملیات ورزش همگانی اصفهان در آنها جاری می‌شوند و دربرگیرنده همه عناصر، عوامل و منابع فیزیکی و غیرفیزیکی ورزش همگانی است که با نظم، قاعده و ترتیب خاصی بهم پیوسته و چارچوب و قالب ورزش همگانی را میسر می‌سازند (صفاری، ۱۳۹۱). این چارچوب و قالب ورزش همگانی را می‌توان در مدل‌های مدیریتی ورزش‌های تفریحی (مول و همکاران، ۲۰۰۵)، چارچوب ملی ورزش انگلستان^۲ (چارچوب ورزش انگلستان، ۲۰۰۴) و مدل توسعه ورزش همگانی هنگ‌کنگ مشاهده کرد.

افراد معمولاً برای مشارکت در ورزش ابتدا باید بر عوامل فردی تسلط یابند و سپس بر عوامل بین فردی و درنهایت بر عوامل ساختاری مسلط شوند تا بتوانند در فعالیت‌های ورزشی اوقات فراغت شرکت کنند. این سطح مدل منطبق با مدل سلسله مراتبی عوامل بازدارنده مشارکت در اوقات فراغت (کرافورد و گادبی^۳،

1. Mull

2. Framework for Sport in England

3. Crawford & Godbey

۱۹۸۷) می‌باشد. همچنین در سطح اجرا با مدل‌های کانادایی ورزش برای همه (ورزش برای زندگی کانادایی^۱، ۲۰۰۷) مشارکت در ورزش‌های تفریحی (احسانی و همکاران، ۱۳۹۳) در تایوان (چنگ^۲ و کوزه چیان، ۱۹۹۸) شباهت‌هایی دارد.

در کل براساس مدل توسعه ورزش همگانی در استان اصفهان و استخراج سه سطح جهت توسعه ورزش همگانی می‌توان گفت سطح زمینه‌ای به صورت کل و سطح سازمانی و رفتاری به صورت زیرمجموعه از کل قرار دارند و می‌تواند علت بروز دو سطح دیگر شود. سطح سازمانی لایه بیرونی در این مدل می‌باشد که دارای روابط منظم حاکم بر اجزای داخلی ورزش همگانی است. سطح رفتاری در واقع رفتاری است که مردم با هدف توسعه سلامت بروز می‌دهند. باید توجه داشت که رابطه این سطوح بسیار نزدیک است و نمی‌توان آنها را به صورت تفکیک شده دید و هر سه سطوح باهم در ارتباط و تعامل می‌باشند. پس هدف از تحلیل این سطوح تنها شناسایی مولفه‌ها می‌باشد. به نظر می‌رسد در استان اصفهان جهت توسعه ورزش همگانی مدیریت مشارکتی امکان‌پذیر است، چراکه ورزش یک محصول اجتماعی و فرابخشی است و نمی‌توان آن را از یک نهاد خاص مطالبه نمود. پس باید همه سازمان‌ها و نهادها بسیج شوند. نداشتن مدل مدیریتی و کاهش آمار ورزشکاران از جمله عواملی هستند که برای رشد و توسعه ورزش همگانی بی‌نهایت موردنیاز می‌باشند. امید است که سیاستگذاران، پشتیبانان و سازمان‌های متولی ورزش همگانی در استان اصفهان همچون شهرداری‌های مناطق اصفهان، هیئت ورزش‌های همگانی استان اصفهان، اداره کل ورزش و جوانان استان و ادارات ورزش و جوانان شهرستان‌های استان بهره کافی را از مدل ارائه شده ببرند.

1. Canadian Sport for Life

2. Cheng

منابع

- احسانی، محمد؛ صفاری، مرجان؛ امیری و کوزه چیان، هاشم. (۱۳۹۳). «طراحی مدل ورزش همگانی ایران». مطالعات مدیریت ورزشی. ۶(۲۷)، صص ۸۷-۱۰۸.
- اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان. سامانه سیما. www.isfahan.msy.gov.ir
- آصفی، احمدعلی و قنبرپور نصرتی، امیر. (۱۳۹۷). «مدل عوامل موثر در نهادینه کردن ورزش همگانی در ایران». پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی (علوم حرکتی و ورزش). ۸ (پیاپی ۱۶)، صص ۲۹-۴۶. SID. <https://sid.ir/paper/213811/fa>
- آصفی، م.؛ خبیری، محمد؛ اسدی دستجردی، حسن و گودرزی، محمود. (۱۳۹۳). «بررسی عوامل سازمانی موثر در نهادینه کردن ورزش همگانی در ایران». پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکت. (۲۰) ۱، صص ۶۳-۷۶.
- جوادی پور، محمد و رهبری، سمیه. (۱۳۹۷). «آسیب شناسی فرآیند سیاست گذاری در ورزش برای همه در ایران». سالنامه علوم ورزشی کاربردی. جلد ۶، شماره ۳، صص ۶۱-۶۷.
- جوادی پور، محمد؛ پارساجو، علی و زارعیان، حسین. (۱۳۹۷). «تعیین راهبردهای مشارکت اجتماعی در ورزش همگانی». پژوهش های معاصر در مدیریت ورزشی. سال ۸، شماره ۱۶، صص ۱۴-۲۷.
- جوادی پور، محمد و سمیع نیا، مونا. (۱۳۹۲). «ورزش همگانی در ایران و تدوین چشم انداز، استراتژی و برنامه های آینده». نشریه پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی. شماره ۴، صص ۳۰-۲۱.
- خالدی فر، علی؛ علی دوست قهفرخی، ابراهیم؛ محمودوند، زهرا، اقای، احد و کعب عمیر، رضا. (۱۳۷۰). «بررسی عوامل و موانع مشارکت در ورزش همگانی و تفریحی در استان های ترک، کرد و لر نشین ایران». رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی. دوره ۶، شماره ۲۰، صص ۲۱-۳۷.
- دهستانی، مجتبی؛ محمودی، احمد؛ حومینیان، داود و خانزاده، مصطفی. (۱۳۹۰). «بررسی اولویت بندی انگیزه های مشارکت شهر تهران در ورزش های تفریحی و همگانی». مجموعه مقالات همایش ملی تفریحات ورزشی.
- سعیدی، علی اصغر؛ حیدری چروده، مجید و قدیمی، بهرام. (۱۳۹۰). «ورزش همگانی و شهروندان تهرانی». جامعه و فرهنگ. ص ۹۷۲.
- صفاری، مرجان. (۱۳۹۱). «طراحی مدل ورزش همگانی ایران». پایان نامه دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس.
- راهبردی، حسین. (۱۳۹۱). «مقایسه نگرش مدیران ارشد و مدیران ورزشی استان اصفهان نسبت به ورزش همگانی و حرفه ای». پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد خوراسگان.
- عباسی، همایون، عیدی و خانمرادی. (۱۳۹۵). «تحلیل SWOT اداره کل ورزش و جوانان استان کرمانشاه در بخش ورزش همگانی». فصلنامه علمی-پژوهشی پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی. (۳) ۵،

صص ۹۳-۱۰۳.

- عراقی، محسن و کاشف، میرمحمد. (۱۳۹۳). «چالش‌های پیش روی توسعه ورزش همگانی در ایران و راهبردهای آن». مدیریت ورزشی. ۶(۴)، صص ۶۳۴-۶۵۵.
  - عرب زاده تفتی، سیدمحمدامین؛ گودرزی، محمود؛ جلالی فراهانی، مجید و علیدوست قهفرخی، ابراهیم. (۱۴۰۱). «طراحی و تدوین برنامه راهبردی توسعه ورزش همگانی استان یزد». مجله مدیریت ورزشی. دوره ۱۴، شماره ۱، صص ۶۸-۸۷.
  - کاشف، میرمحمد و عراقی، محسن. (۱۳۹۰). «چالش‌های پیش روی ورزش همگانی و تفریحی در ایران و راهبردهای آن». مجموعه مقالات همایش ملی تفریحات سالم.
  - کمالیان، علیرضا. (۱۳۹۱). «طراحی و تدوین منظرهای پیشرفت ورزش همگانی در استان اصفهان». پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم و تحقیقات تهران.
  - محرم زاده، محرم؛ محمدی، میترا؛ صیادی، محمدامین و حدانی، محسن (۱۳۹۴). «تحلیل عوامل مؤثر بر کاربری مسیرهای تندرویی نقاط مختلف شهر ارومیه (با تأکید بر استفاده از دستگاه‌های بدنسازی پارک‌ها)». دو فصلنامه پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی. شماره ۱۰.
  - مردانی، نظری و تابش. (۱۴۰۰). «عوامل اثرگذار در توسعه ورزش شهروندی جمهوری اسلامی ایران در راستای سلامت اجتماعی: یک مطالعه فراترکیب». مدیریت ارتقای سلامت. ۱۰(۶)، صص ۸۰-۹۸.
  - واحد آمار اداره کل ثبت‌احوال استان اصفهان. (۱۳۹۵).
  - ناظریان، ایمان. (۲۰۱۸). «تأثیر برنامه تربیت‌بدنی مرتبط با سلامت کارکنان (PEHPE) بر رفتار ورزشی و کیفیت زندگی کاری در بین کارکنان شرکت فولاد مبارکه». پایان‌نامه دکترا، USM University، مالزی.
  - ناظریان، شهروزان؛ سلطان حسینی و لطفی. (۲۰۱۷). «تعیین و اولویت‌بندی نگرش‌ها و علایق کارکنان در زمینه‌های ورزشی جهت ارائه راهبردها در بین کارکنان سازمان تولیدی صنعتی (مطالعه موردی: شرکت فولاد مبارکه)». مجله پژوهشی علوم اجتماعی. ۱۰(۱)، صص ۶-۱۲.
- <http://www.aensiweb.com/RJSS>
- وفایی مقدم، علی. (۱۳۹۶). «طراحی مدل سیاست‌گذاری ورزش همگانی ایران»، رساله دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه مازندران.
  - Cheng, S., Kozechian, H. (1998). "A Comparative Study on Recreational Sports Participation among the University Students". Available on: http://www.isdy.net/pdf/eng/2007_22.pdf
  - Collins, D., Ford, P. A., McNamara, A., Bailey, R, Toms, M., Pearce, G. (2012). "Three Worlds: New Directions in Participant Development in Sport and Physical Activity. Sport", Education and Society, 17(2), 225-243.

- Community Sports Committee of the Sports Commission. (2009). **“Consultancy Study on Sport for All Participation Patterns of Hong Kong People in Physical Activities”**. Submitted by the Chinese University of Hong Kong Department of Sports Science & Physical Education.
- Crawford, D. W., & Godbey, G. (1987). **“Reconceptualizing barriers to family leisure”**. Leisure Sciences, 9, 119-127.
- **“European Union Countries: the Eurobarometer Study”**. Journal of Public Health, 14. Sallis, J.F., J.J. Prochaska, and W. C. Taylor (2000). **“A Review of Correlates of Physical Activity of Children and Adolescents”**. Medicine and Science in Sports and Exercise, 32.
- **“Long-Term Athlete Development: Canadian Sport for Life (CS4L)”**. (2007). Canadian Sport Centers. Available on: <http://www.ltad.ca>.
- McChesney, R. (2013). **“Media Made Sport: A History of Sports Coverage in the U.S”**. www.ux1.eiu.edu/~jjgisoni/MediaMade.
- Mull, Richard; Bayless, Kathryn; Jamieson, Lynn. (2005). **Recreational Sport Management**. 3rd (Ed), Australia, Human Kinetics. pp: 10.
- Rochelle Eime, Melanie Charity & Westerbeek, Hans. (2022). **“The Sport Participation Pathway Model (SPPM): A conceptual model for participation and retention in community sport”**. International Journal of Sport Policy, 14 (1): 1-14.
- **Sport and Recreation South Africa, Strategic Plan for the Fiscal Years 2012 – 2016**. (2012). Department of Sport and Recreation South Africa.
- **Sport for all organization**. (2010). Home page, Available on [http:// www.sportforall.org.rs /eng/index.html](http://www.sportforall.org.rs/eng/index.html).
- The Framework for Sport in England. (2004). **“Making England an Active and Successful Sporting Nation: A Vision for 2020”**. [http:// www.sportengland.org](http://www.sportengland.org)
- Van, Tuyckom. (2011). **“Sport for All: Fact or fiction? Individual and cross-ational differences in sport participation from a European perspective”**. Submitted in partial fulfillment of the requirement for the degree of Doctor in Sociology and social sciences department of sociology, Gent University. Pp19-21.